

Kulttuuria arkeen -pilotin eteneminen

SOTENK 09.11.2021 § 42
1163/00.01.05.00/2021

SOTENK 9.2.2021 § 11

"Kulttuuripalvelut hakee Peruspalvelujen tukirahastosta rahoitusta 13 221 € "Kulttuuria arkeen - Pilotointi Siun Soten kotihoidon asiakkaille tuotettavasta kulttuurihyvinvoinnista" toteuttamiseen. Tarkoituksena on viedä kulttuurihyvinvoinnin sisältöjä kotihoidon asiakkaille. Yhteistyökumppaneina ovat Kontiolahden kulttuuripalvelut ja Siun Soten keskisen alueen (Joensuu ja Kontiolahti) kotihoito.

Siun Soten keskisellä alueella (Joensuu ja Kontiolahti) on yhteensä 860 kotihoidon asiakasta ja suurin osa heistä on ikääntyneitä. Asiakkaat jakaantuvat kuntien välillä seuraavasti; Joensuussa 758 ja Kontiolahdella 102 (joulukuu 2020). Pilotin rahoitus jakaantuu Joensuun ja Kontiolahden kesken suhteutettuna kotihoidon asiakkaiden määrään.

Rahoitussuunnitelma:

Joensuu	
758 kotihoidon asiakasta 88%	
Peruspalvelujen tukirahasto	13 221 €
Kontiolahti	
102 kotihoidon asiakasta 12%	
Testamenttilahjoitus/kulttuurin budjetti	1 779 €
Yhteensä	15 000 €

Joensuun kulttuuripalvelut tuottaa kaikissa yksiköissään perustoiminnassa palveluja ikääntyneille ja on myös kehittänyt hankkeiden kautta sisältöjä. Kotihoidon asiakkaat ovat uusi kohderyhmä ja tämä edellyttää uudenlaisten sisältöjen kehittämistä. Moni kotihoidon asiakkaista ei enää pääse joko pandemiarajoitusten tai oman henkilökohtaisen tilanteen vuoksi osallistumaan kodin ulkopuolella järjestettäviin tapahtumiin, konsertteihin, näyttelyihin jne. Lisäksi koettu yksinäisyys vaikuttaa toimintakykyyn ja kulttuurihyvinvointipalvelut voidaan nähdä yhtenä mahdollisuutena tukea toimintakykyä.

Pilottia on valmisteltu kulttuuripalveluissa lähinnä lainsäädännön ja kulttuurihyvinvoinnin määritelmän kautta. Myös saavutettavuus nousee tärkeänä asiana esille. Pilotin teema linkittyy Pohjois-Karjalan maakuntaliitossa parhaillaan valmistelussa olevaan maakunnalliseen kulttuurihyvinvointisuunnitelmaan. Lisäksi synergiaa löytyy myös sisältöjen kehittämiseen maakuntaliiton kulttuurihyvinvointisuunnitelmaan liittyvästä hankkeesta, joka käynnistyy keväällä 2021.

Kunnalla tehtävänä on järjestää kulttuuritoimintaa. Tämän tehtävän toteuttamiseksi kuntien tulee mm. edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä sekä edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa. (Laki kuntien kulttuuritoiminnasta 166/2019).

Kulttuurihyvinvointia voi määritellä seuraavasti:

Kulttuurihyvinvoinnilla tarkoitetaan ihmisen yksilöllistä tai yhteisöllisesti jaettua kokemusta siitä, että kulttuuri ja taide lisäävät hyvinvointia tai ovat yhteydessä siihen. Kulttuurihyvinvoinnin perustana on ihmisen oma taide- ja kulttuurisuhde, ja kulttuuri sekä sen hyvinvointia tukevat vaikutukset läpäisevät koko ihmisen elämänkaaren. Taide ja kulttuuri ovat osa hyvää elämänlaatua ja jatkuvaa oppimista: ihminen on kulttuurin kokija ja toimija, jolla on kulttuurisia tarpeita ja oikeuksia. Näiden tarpeiden täytyminen on kulttuurihyvinvointia. Kyseessä on ilmiö, jossa kulttuuria ja taidetta tarkastellaan osana hyvää elämää.

Kulttuurihyvinvointi on myös näkökulma esimerkiksi kulttuuri-, kirjasto-, kasvatusta-, sote- ja hyvinvointipalveluiden järjestämiseen. Kunnat, järjestöt ja yritykset voivat toiminnassaan miettiä, miten niiden tuottamat palvelut hyödyntävät kulttuurin ja taiteen mahdollisuuksia sekä niihin liittyvää moniammatillista yhteistyötä osallisuuden, yhteisöllisyyden sekä kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Lähde: Kulttuurihyvinvointi – Turun ammattikorkeakoulu (turkuamk.fi)

Pilotin yläavoite on kehittää kotihoidon asiakkaille kulttuurihyvinvointipalvelujen sisältöjä niihin ajankohtiin, kun he ovat yksin kotona. Kotihoito toimii asiantuntijana ja välittäjänä.

Alatavoitteita ovat:

- Luoda yhteistyömalli Siun Soten kotihoidon kanssa
- Selvittää kulttuuripalveluissa jo valmiina olevien kulttuurihyvinvointiin liittyvien sisältöjen soveltuvuutta kotihoidon asiakkaille
- Luoda uusia tapoja, hyödyntää uusia tekniikoita tai innovaatioita kulttuurihyvinvointiin liittyen
- Osallistaa kuntalaisia ja järjestöjä tulemaan mukaan
- Esiselvittää pilotoinnin jatkoksi pitempikestoisen hankkeen mahdollisuudet.

Valmistelija: kulttuurisihteeri

Hyvinvointijohtajan päätösehdotus:

Sosiaali- ja terveystieteiden neuvottelukunta päättää

- myöntää Peruspalveluiden tukirahastosta 13 221 € rahoituksen ”Kulttuuria arkeen - Pilotointi Siun Soten kotihoidon asiakkaille tuotettavasta kulttuurihyvinvoinnista” toteuttamiseen ja
- edellyttää, että pilotin etenemisestä raportoidaan neuvottelukunnalle.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kulttuurisihteeri Sari Suvanto oli kokouksessa asiantuntijana asian käsittelyn aikana ja poistui kokouksesta asian käsittelyn jälkeen.”

SOTENK 9.11.2021

Kulttuuria arkeen -Pilotointi Siun Soten kotihoidon asiakkaille tuotettavasta kulttuurihyvinvoinnista käynnistyi 24.5.2021 ja kestää 23.11.2021 saakka. Pilotilla hallinnoi Joensuun kaupungin kulttuuripalvelut ja sen kesto on hankesuunnitelman mukaisesti kuusi kuukautta. Mukana ovat Kontiolahden kulttuuripalvelut ja Siun Soten keskisen alueen kotihoito. Pilotissa toimii projektikoordinaattorina sosionomi amk Marja Ihanus.

Talous on toteutumassa pääosin hankesuunnitelman mukaisesti. Rekrytoinnin yhteydessä avautui mahdollisuus palkata projektikoordinaattori 100% työajalla suunnitellun 50% työajan sijaan. Pilotille tulee Joensuun ja Kontiolahden myöntämän rahoituksen lisäksi palkkatukea kattamaan projektikoordinaattorin palkkakustannuksia.

Pilotti on lähtenyt liikkeelle suunnitellusti ja nyt ollaan jo sen loppuvaiheessa. Hankesuunnitelman mukaiset tavoitteet ovat toteutumassa suunnitellusti. Siun Soten keskisen alueen kotihoidon kanssa valittiin yhdessä pilottialueiksi Joensuusta Niinivaara ja Kontiolahdelta kaikki kunnan kotihoidon asiakkaat. Tulokset ovat olleet lupaavia ja lisää tietoa saadaan vielä kotihoidon työntekijöille tehtävästä palautekyselystä.

Jatkohankkeen suhteen tilanne on vielä auki. Parhailaan on valmistumassa Joensuun kaupungin strategia sekä kulttuuriohjelma, jotka ohjaavat jatkossa kaupungin hanketoiminnan painotuksia. Lisäksi Pohjois-Karjalan maakuntaliiton

kulttuurihyvinvoinnin maakunnallinen suunnitelma on valmistumassa osana opetusministeriön myöntämää alueellista kehittämistehtävää ja se tuo lisää ulottuvuuksia hankkeistusten suhteen. On myös huomioitava millaisia kehittämistarpeita Siun Sotella on ja miten tulevan hyvinvointialueen valmistelussa linjautuu esim. maakunnallisen kulttuurihyvinvointisuunnitelman asiat. Koska niin paljon tärkeitä kokonaisuuksia on vielä keskeneräisenä, on pilotissa päädytty yksittäisen hankevalmistelun sijaan kartoittamaan rahoittajatahoja sekä yleisellä tasolla ehdottamaan tuleviin hankkeistuksiin ideoita tai aihioita kulttuurihyvinvoinnin näkökulmasta.

Kulttuurisihteeri Sari Suvanto ja projektikoordinaattori Marja Ihanus esittelevät kokouksessa Kulttuuria arkeen -pilotin etenemistä.

Valmistelija: kulttuurisihteeri

Hyvinvointijohtajan päätösehdotus:
Sosiaali- ja terveyspalvelujen neuvottelukunta päättää

merkitä pilotin etenemisen tiedokseen.

Päätös:
Merkittiin tiedoksi.

Kulttuurisihteeri Sari Suvanto ja projektikoordinaattori Marja Ihanus olivat asiantuntijoina kuultavana kokouksessa ennen päätöksentekoa.